

ข้อสั่งเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน เรื่อง ผลการศึกษาและข้อสั่งเกตร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ....

ข้อสั่งเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

๑. ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและมีการเชื่อมโยงการสื่อสารด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปก่อให้เกิดทั้งประโยชน์และอันตรายอย่างมหาศาลต่อประชาชน ดังนั้น คณะกรรมการควรพิจารณาประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

๑) การให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

๒) ประเทศไทยจำเป็นต้องมีระบบป้องกัน (Counter) สิ่งที่มีแนวโน้มจะเป็นอันตรายต่อประเทศประชาชนและต้องให้ความสำคัญกับภัยคุกคามจากไซเบอร์อย่างจริงจัง

๓) หากเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ต้องได้รับโทษมากกว่าประชาชนทั่วไป

๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ พ.ศ. .... มาตรา ๖ กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น แต่เนื่องจากการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศจำเป็นต้องบูรณาการหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเกิดประสิทธิภาพ ควรกำหนดให้ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในฐานะกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน ๔ คน และสามารถแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ได้ทั้งในและนอกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

๓. สำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนที่เหมาะสมให้แก่บุคลากร นอกจากนี้รัฐบาลควรสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย เพื่อให้การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์

นายกษิต ภิรมย์

๑. ในเรื่องของการกำหนดนโยบายและมาตรการการป้องกันการก่อการร้ายด้วยระบบไซเบอร์ของประเทศไทยนั้น ควรให้สภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้กำหนดนโยบายและมาตรการการป้องกันในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากสภาความมั่นคงแห่งชาติมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายความมั่นคงของประเทศชาติ

อยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม สภาความมั่นคงแห่งชาติ ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานข่าวกรองของสามเหล่าทัพ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น เพื่อให้การทำงานและประสานงานมีความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ภาครัฐควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และมีความชำนาญในเรื่องของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสาร เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถป้องกันตัวเองจากการโจมตีหรือการก่อการร้ายทางไซเบอร์ได้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถประสานการทำงานได้เป็นหนึ่งเดียว ในส่วนของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการในภาคปฏิบัตินั้น ควรจะต้องมอบหมายให้ฝ่ายปฏิบัติการหรือฝ่ายเทคนิคเป็นผู้ดูแลรักษาอุปกรณ์ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม สภาความมั่นคงแห่งชาติก็ควรเข้ามาควบคุม และกำกับ การใช้งานอุปกรณ์เหล่านั้นด้วย

๓. รายงานของคณะกรรมการควรมีการเพิ่มเติมข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิคด้วย และควรมีการเพิ่มเติมในเรื่องของข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการโจมตีหรือการก่อการร้ายด้วยระบบไซเบอร์ เช่น จำนวนบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องดังกล่าวว่ามีจำนวนอยู่เท่าไร มีการพัฒนาหรือฝึกอบรมบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่เหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร ประจำอยู่หน่วยงานไหนบ้าง อุปกรณ์เครื่องมือมีความพร้อมหรือไม่อย่างไร มีงบประมาณในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวจำนวนเท่าใด เป็นต้น

๔. ภาครัฐควรมีการส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนที่มีศักยภาพ ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนในระดับอาเซียนหรือในระดับโลก เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนในการป้องกันการโจมตีหรือการก่อการร้ายด้วยระบบไซเบอร์ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล

๕. คณะกรรมการควรมีการกำหนดค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศว่า การดำเนินการในลักษณะใดบ้างที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดหรือลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ

๖. คณะกรรมการควรมีการพิจารณาทบทวนปรับปรุงข้อเสนอในรายงานบางประการที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยรวม ซึ่งภาครัฐควรจะต้องให้ความสำคัญของในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

นายคำณูณ สิริสมาน

๑. คณะกรรมการควรมีการพิจารณาศึกษาภาพรวมของการปฏิรูประบบดิจิทัลเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการปฏิรูปในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. .... ควรให้ความสำคัญในเรื่องของสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ โดยจะต้องสนับสนุนให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นทางปัญญาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าว ซึ่งภาครัฐจะต้องหาจุดที่สมดุลในเรื่องสิทธิเสรีภาพและการควบคุมให้มีความเหมาะสม โดยต้องไม่มีการเข้าไปควบคุมสื่อหรือภาคประชาชนมากเกินไป

๓. รายงานของคณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะในบางประการให้อำนาจหน่วยงานของรัฐสามารถเข้าไปสั่งการหรือควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลสารของภาคเอกชนได้ ดังนั้น ภาครัฐจึงต้องมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสม และเงื่อนไขที่เป็นธรรมในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวด้วย

๔. ภาครัฐควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีบทบาท หรือมีส่วนในการบริหารจัดการ หรือป้องกันการโจมตีจากการผู้ก่อการร้าย หรืออาชญากรรมทางเทคโนโลยี

๕. แม้ในอนาคตประเทศไทยจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับกฎหมายและแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันหรือควบคุมการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้มากน้อยหรือไม่ เพียงใด

นายสมพงษ์ สระกวี

๑. ปัจจุบันภาครัฐมีแนวทางหรือวิธีการในการป้องกันการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่เป็นรูปธรรมหรือไม่ อย่างไร

๒. ภาครัฐมีแนวทางหรือแผนการดำเนินการในเรื่องของการป้องกันการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีอย่างไร เพื่อให้เกิดความสมดุลในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนและมั่นคงปลอดภัยของชาติ

นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางและมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยจะต้องกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบรวมทั้งอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วถึง รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ในปัจจุบันประเทศไทยขาดแคลนบุคลากรเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เป็นอย่างมาก ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำโครงการเพื่อผลิตหรือพัฒนาบุคลากรดังกล่าวให้มีจำนวนมากขึ้น เช่น การให้ทุนการศึกษาแก่ผู้มีความรู้ความสามารถไปศึกษาต่อต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม และทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เรื่อง แผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม (ระหว่างเวลา ๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ นาฬิกา)

นายนิกร จำนง

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรกำหนดประเด็นปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ของประเทศไทย ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ด้วย โดยควรนำประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประเทศในวงกว้างมาระบุไว้เป็นอันดับแรก เพื่อปรับปรุงให้เนื้อหาในรายงานของคณะกรรมการฯ มีความเหมาะสมและครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๒. คณะกรรมการฯ ควรกำหนดให้ชัดเจนว่า สำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่นั้น เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทใด เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๓. เนื่องจากการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ดังนั้น รัฐจึงควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

นายกษิต ภิรมย์

๑. เนื่องจากกระทรวงคมนาคมและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการพัฒนาระบบโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้อยู่แล้ว จึงยังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติขึ้นใหม่ ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ จึงควรพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง

๒. ในปัจจุบันนี้ระบบการคมนาคมและการขนส่งต่าง ๆ ของประเทศไทย จะมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการและบริหารจัดการ ดังนั้น ในการปฏิรูประบบการคมนาคมและการขนส่งต่าง ๆ รัฐควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคเอกชนประกอบการพิจารณาด้วย เพื่อพัฒนาให้ระบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

นายวินัย ดะห์ลัน

๑. ข้อมูลโลจิสติกส์ (information logistics) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารจัดการโลจิสติกส์ แต่กลับเป็นเรื่องที่ประเทศไทยมองข้ามทำให้มีปัญหาค่าใช้จ่ายในการจัดการโลจิสติกส์สูง คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ แม้คณะกรรมการจะมีเป้าหมายในการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศให้เหลือเพียงร้อยละ ๑๓ ภายใน ๓ ปี แต่ก็ยังถือว่าเป็นตัวเลขที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น ควรพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การส่งออกสินค้าฮาลาลสร้างรายได้จำนวนมากให้แก่ประเทศไทย แต่ปัจจุบันประเทศมุสลิม เช่น ประเทศมาเลเซียได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบฮาลาลโลจิสติกส์และนำมาปรับใช้ ดังนั้น หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวเพื่อให้การส่งออกสินค้าของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามต่อไป

นายครุจิต นาคทรพร

๑. คณะกรรมการฯ ขยับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ควรเพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ เพื่อให้ประชาชนในทุกระดับเข้าใจและเล็งเห็นถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่าพ่อค้าและคนรวยเท่านั้นที่จะเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากการปฏิรูปดังกล่าว ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์สามารถช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนการขนส่งสินค้าทางการเกษตรและขายสินค้าได้ราคาดีขึ้น

๒. คณะกรรมการฯ ควรพิจารณาศึกษาโครงการทั้ง ๓ เรื่องที่อยู่ในภาคผนวกของรายงานฉบับนี้ และนำเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากเห็นว่าทั้ง ๓ เรื่องจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

๓. สำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ ควรจะมีบทบาทเป็นคลังสมอง (think tank) ด้านโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องมากกว่า นอกจากนี้ สำนักงานฯ ไม่ควรมีอำนาจหน้าที่บางประการซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานราชการ เช่น การวางแผน กำกับดูแลติดตามผลงานเกี่ยวกับโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ เพื่อการเฝ้าระวังเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของประเทศทั้งทางน้ำ ทางถนน ทางราง ทางอากาศ และขนส่งทางท่อ การรับเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ เป็นต้น

๔. ในระยะแรกยังไม่ควรให้มีการตั้งสภาโลจิสติกส์ขึ้น แต่ควรให้สำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ ดำเนินงานไปชั่วระยะเวลาหนึ่งก่อนแล้วจึงประเมินผลการดำเนินงานว่ามีความเหมาะสมที่จะตั้งสภาโลจิสติกส์ขึ้นหรือไม่ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการดำเนินงาน

๕. คณะกรรมการฯ ควรพิจารณาศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนเพิ่มเติม เพราะประเทศไทยมีด่านการค้าชายแดนอยู่เป็นจำนวนมาก

๖. ควรมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาคัดสรรบุคลากรจากหน่วยงานของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติกส์ เพื่อเป็นกรรมการสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ ในสัดส่วนร้อยละ ๔๐ เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องความโปร่งใสที่อาจขึ้นในอนาคต

พลอากาศเอก ขวัญชัย เอี่ยมรักษา

การจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติไม่ใช่การตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ แต่เป็นการโอนหน่วยงานและบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์มารวมไว้ในที่เดียวกัน จึงเป็นการแก้ไขปัญหาที่ไม่เพิ่มภาระทางด้านงบประมาณให้แก่ประเทศ

นายวันชัย สอนศิริ

การจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ จะทำให้การบริหารจัดการด้านโลจิสติกส์เป็นไปอย่างเป็นระบบ และจะทำให้มีการแก้ไขปัญหาด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทย ทั้งระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายชูชัย ศุภวงศ์

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีการพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยการพัฒนาความเชื่อมโยงทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นในหลายมิติ สร้างโอกาสใหม่ทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในจังหวัดตามแนวชายแดนทุกภูมิภาค เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ เช่น เมียนมาร์ ลาว กัมพูชาและมาเลเซีย เป็นต้น ซึ่งคิดเป็นระยะทางตามแนวชายแดนรวม ๕,๖๔๐ กิโลเมตร และมีจังหวัดที่สามารถติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอีกจำนวน ๓๓ จังหวัด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ของประเทศ เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานมีความเชื่อมโยงและมีขีดความสามารถในการรองรับการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขันที่เท่าเทียมและเป็นธรรม รวมถึงสามารถเชื่อมโยงการขนส่งทั้งภายในและระหว่างประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานสู่สากล

นายสมพงษ์ สระกวี

๑. แม้ประเทศไทยจะมีการลงทุนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นทำท่าเรือ ท่าอากาศยาน ถนนและระบบราง แต่กลับไม่มีการเชื่อมโยงระบบในแต่ละโหมดการขนส่งสินค้า ขาดระบบเครือข่ายและระบบจัดการโลจิสติกส์แบบบูรณาการ ทั้งในส่วนของ การเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การรวบรวม การกระจาย และการขนส่งถ่ายสินค้าทั้งภายในภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค ซึ่งส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการรองรับและสนับสนุนบทบาทของไทยในการเป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าในภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย ประกอบกับการขนส่งสินค้าทางถนนและระบบรางยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานของระบบรางและสถานีเพื่อรองรับสินค้ามีไม่เพียงพอ ขาดศูนย์กระจายสินค้าในพื้นที่ที่สำคัญ ซึ่งร้อยละ ๙๐ ของการขนส่งสินค้าจะขนส่งโดยรถบรรทุกและรถหัวลากซึ่งใช้ทางร่วมกับรถโดยสารบุคคล เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ประกอบกับโครงข่ายเส้นทางรถไฟที่เชื่อมโยงพื้นที่แหล่งผลิตเข้าสู่ท่าเรือแหลมฉบังยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ จึงทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการขนส่งสินค้าเป็นอย่างมาก

๒. ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในรูปแบบของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ เช่น ศูนย์รับส่งและจัดเก็บกระจายสินค้าในระดับตำบล การขนส่งทางน้ำแทนทางถนน เพิ่มการขนส่งทางรางให้มากขึ้น และลดการใช้ถนนลงร้อยละ ๕๐ เป็นต้น

นางฉวีลวดี บุรีกุล

๑. ควรให้ความสำคัญกับระบบโลจิสติกส์ให้มากกว่าการแสวงหารายได้ ซึ่งการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ควรพัฒนาควบคู่ไปกับสังคมและความอยู่รอดของประชาชน ตระหนักและให้ความสำคัญกับระบบโลจิสติกส์มากกว่าการขนส่งสินค้า เช่น การส่งเวชภัณฑ์ต่าง ๆ หรือยารักษาโรคไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยหรือผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร เป็นต้น

๒. รัฐควรสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพทางด้านโลจิสติกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งปริมาณและคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ตลอดจนกำหนดให้ภาคเอกชน ภาคประชาชนและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเข้ามามีส่วนร่วมโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในรูปแบบของคณะกรรมการด้วย

๓. ส่งเสริมการพัฒนาโลจิสติกส์โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาคุณภาพชีวิตพร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานด้านความปลอดภัยในระบบโลจิสติกส์ ตลอดจนการประเมินผลกระทบที่เกิดจากระบบสิ่งแวดล้อม

ผลสำรวจโท สุวีระ ทรงเมตตา

ในการเลือกรูปแบบการขนส่งที่เหมาะสมกับโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จะต้องเข้าใจถึงคุณสมบัติของรูปแบบการขนส่งแต่ละรูปแบบก่อน ซึ่งคุณลักษณะหลัก ๆ โดยสรุปในแง่ของข้อดีและข้อเสียของแต่ละรูปแบบของการขนส่ง ได้ดังนี้

๑. การขนส่งทางน้ำ รวมถึงการขนส่งทางแม่น้ำและทางทะเล โดยทั่วไปการขนส่งทางน้ำจะใช้เรือสินค้าที่มีขนาดใหญ่ ขนส่งสินค้าได้ทีละมาก ๆ โดยเฉพาะการขนส่งทางทะเล ซึ่งการขนส่งทางน้ำต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญคือท่าเรือ

ข้อดี

- ต้นทุนต่อหน่วยต่ำ เพราะเรือมีขนาดใหญ่และใช้พลังงานขับเคลื่อนต่อน้ำหนักต่ำ
- ขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ได้และสามารถรองรับสินค้าได้เกือบทุกชนิด

ข้อเสีย

- ใช้ระยะเวลายาวนาน
- ต้องให้มีปริมาณมากเพียงพอ ไม่มีความคุ้มค่าหากต้องขนส่งทีละน้อย
- ต้องมีการขนถ่ายซ้ำ โดยทั่วไปเรือไม่สามารถเข้าถึงจุดรับส่งสินค้าได้
- ความเสียหายเกิดจากการขนถ่ายสินค้าซ้ำ
- ในฤดูน้ำลดหรือฤดูร้อน น้ำอาจมีปริมาณน้อยซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการขนส่งทางเรือ เพราะเรืออาจเกยตื้นได้ และไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนในการขนส่งได้ เนื่องจากอาจขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ

๒. การขนส่งทางรถไฟ โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในการขนส่งทางรถไฟ คือ รางรถไฟและสถานีขนส่งสินค้า โดยรางรถไฟเป็นโครงสร้างที่กำหนดเส้นทางตายตัว ดังนั้น จึงต้องมีปริมาณการใช้ที่สูงจึงจะเกิดความคุ้มค่าในการสร้างเส้นทางหนึ่ง ๆ ขึ้นมา

ข้อดี

- ต้นทุนค่อนข้างต่ำสามารถขนส่งได้ทีละมาก ๆ ในบางประเทศรถไฟมีขบวนยาวเป็นกิโลเมตร และสามารถตั้งตู้ขนส่งได้สองชั้น

ข้อเสีย

- ใช้ระยะเวลานาน และมีความน่าเชื่อถือต่ำ
- ต้องมีการขนถ่ายซ้ำ เพราะต้องมีการขนส่งจากสถานีรถไฟไปยังจุดปลายทาง
- ต้นทุนบรรจุภัณฑ์สูง เพราะระวางสินค้าจำเป็นต้องทนแรงกระแทกสูง
- ข้อจำกัดด้านรางรถไฟ รางรถไฟมักจะอยู่จำกัดและมักจะทำให้ความสำคัญกับการโดยสารก่อนเสมอ

๓. การขนส่งทางถนน โดยการขนส่งในเกือบทุกกรณีจะต้องอาศัยการขนส่งทางถนน ซึ่งเป็นการขนส่งที่สามารถจะเข้าถึงต้นทางและปลายทางได้

ข้อดี

- ไม่ต้องมีการขนถ่ายซ้ำ ในกรณีที่ขนส่งทางถนนตลอดเส้นทาง
- ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว
- สามารถรักษาต้นทุนบรรจุภัณฑ์ให้ต่ำได้ เพราะระวางสินค้าไม่จำเป็นต้องทนแรงกระแทกสูง

ข้อเสีย

- ต้นทุนค่อนข้างสูง เนื่องจากขนส่งได้ทีละไม่มาก

- ข้อจำกัดด้านถนน ทำให้การขนส่งสินค้าไปได้เท่าที่ถนนจะไปถึง เช่น ไม่สามารถขนส่งข้ามทวีปได้ ปัญหาเส้นทางถนนเชื่อมต่อการค้าและด่านชายแดน ปัญหาการจราจรแออัด ป้ายจราจร ยังไม่ได้มาตรฐานและเพียงพอ เป็นต้น

๔. การขนส่งทางอากาศ โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของการขนส่งทางอากาศ คือ ท่าอากาศยาน และเนื่องจากข้อจำกัดของขนาดของอากาศยาน การขนส่งในรูปแบบนี้จึงมักจำกัดอยู่ในรูปแบบของหีบห่อ

ข้อดี

- รวดเร็วสูง และมีเวลาที่ชัดเจน

- สามารถรักษาต้นทุนบรรจุภัณฑ์ให้ต่ำได้เพราะระวางสินค้าไม่จำเป็นต้องทนแรงกระแทกสูง

ข้อเสีย

- ราคาที่สูงมาก จนอาจทำให้ไม่สามารถนำมาใช้กับสินค้าที่มีต้นทุนต่ำได้

- ข้อจำกัดของขนาดของสินค้า ขนาดบรรจุของเครื่องบินมีจำกัดเมื่อเทียบกับเรือ

- ต้องมีการขนถ่ายซ้ำ ซึ่งจะต้องขนส่งจากสนามบินไปยังจุดส่งปลายทาง

- มีงานด้านเอกสารมากขึ้นอาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้บริการ โดยเฉพาะเกี่ยวกับ

ด้านความปลอดภัย

- ปัญหาด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ พิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ มีความยุ่งยาก

- ปัญหาการพัฒนากำลังคนด้านโลจิสติกส์ จะทำให้ขาดแคลนกำลังคนด้านโลจิสติกส์ที่มีความรู้ และความสามารถทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับวางแผน ซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานที่มีทักษะและความรู้ ด้านโลจิสติกส์โดยเฉพาะ

พลเอก ธีรชัย สมุทรสาคร

๑. ควรสร้างรางรถไฟให้เป็นรางคู่ เพื่อความสะดวกในการขนส่งสินค้าและรางรถไฟควรมีขนาดมาตรฐานที่สามารถวิ่งได้ทั้งรางขนาด ๑ เมตร และขนาด ๑.๔๓๕ เมตร โดยสามารถแยกทางวิ่งรถไฟขนส่งสินค้า ออกจากรถไฟโดยสารอย่างอิสระ ไม่ต้องหยุดรอให้รถโดยสารจะทำให้การขนส่งสินค้าตรงตามเวลาของการเดินรถไฟสินค้า ตลอดจนพัฒนาเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมโยงสู่เมืองต่าง ๆ ในภูมิภาคให้มีศักยภาพ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือมาให้ผู้ใช้บริการขนส่งสินค้าทางรางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถของธุรกิจให้ประสบความสำเร็จและสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับโลกได้อย่างเข้มแข็ง โดยรัฐไม่ต้องลงทุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์เอง ไม่ต้องกู้เงินจากต่างประเทศหรือเก็บภาษีจากประชาชนที่อาจไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการพัฒนาโครงการ จะทำให้การบริหารจัดการงบประมาณของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เป็นภาระงบประมาณของรัฐบาลต่อไป

๓. ควรพัฒนาด้านโลจิสติกส์โดยการบูรณาการแบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ทั้งทางน้ำ ทางราง ทางถนน ทางอากาศ ทางท่อและทางเคเบิล ตลอดจนส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์รับ - ส่ง การกระจายสินค้า การเกษตร เกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมให้สัมพันธ์กับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจต่าง ๆ ของประเทศ

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. เนื่องจากการจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ และคณะกรรมการในการบริหารสำนักงานฯ ที่จะจัดตั้งขึ้นในระยะที่ ๒ เป็นอำนาจหน้าที่ที่มีความสำคัญ เช่น การกำหนดแผนยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาด้านโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ของประเทศ และการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพของบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์ เป็นต้น ดังนั้น ควรดำเนินการยกเว้นพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานฯ ให้เป็นองค์กรที่มีกฎหมายรองรับอย่างชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. องค์ประกอบของคณะกรรมการในการบริหารสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติที่จะจัดตั้งขึ้นในระยะที่ ๒ ควรประกอบด้วยบุคคลที่มีอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ตัวอย่างเช่น องค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เนื่องจากจะส่งผลให้คณะกรรมการมีอำนาจในการตัดสินใจหรือสามารถเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

นอกเหนือจากการจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ ควรสร้างกลไกให้ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ของสำนักงานฯ เช่น การวางแผนดำเนินการ การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล เป็นต้น เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่มีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการ และหลุดพ้นจากปัญหาความล่าช้าของโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในปัจจุบัน ซึ่งจะยังเป็นประโยชน์ที่สำคัญของประเทศในการแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มเกษตรกรไทย

นายธานินทร์ ณะอม

๑. การผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสภาโลจิสติกส์แห่งชาติ และกำหนดให้สมาชิกสภาโลจิสติกส์คัดเลือกผู้แทนภาคเอกชนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อเป็นคณะกรรมการในการบริหารสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ เป็นแนวคิดที่มีความน่าสนใจ แต่ควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการเป็นสมาชิกสภาโลจิสติกส์ให้มีความชัดเจน

๒. เนื่องจากการจัดตั้งสำนักงานโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์แห่งชาติ เกิดจากการควรวรรณหน่วยงานด้านโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ที่กระจัดกระจายและต่างปฏิบัติงานโดยไม่ประสานกันถึง ๑๖ หน่วยงาน และงบประมาณในการบริหารสำนักงานฯ มาจากงบประมาณเดิมที่สำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลางได้จัดสรรให้หน่วยงานนั้นไว้เดิม ดังนั้น ควรมีการกำหนดนิยามและขอบเขตของโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ให้มีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ มีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์เป็นไปด้วยความราบรื่น

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมการ ๓